МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ
АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

АЗЕРБАЙДЖАНСКИЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ
РУССКОГО ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ
им. М.Ф.АХУНДОВА

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ИЗУЧЕНИЯ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ТЕЗИСЫ
докладов и сообщений
Республиканской межвузовской
научной конференции
(1-2 марта 2000 года)

#ҺУМАНИТАР ЕЛМЛӘРИН ӨЈРӘНИЛМӘСИНИН АКТУАЛ ПРОБЛЕМЛӘРИ

Республика али мәктәбләрарасы
елми конфрансынын мә'рузә
вә билдиришләринин
ТЕЗИСЛӘРИ
(1-2 март 2000-чи ил)

Баку - 2000

И. А. ИСАЈЕВ
Хәзәр Университети

ӨЗӘЛ АЛИ МӘКТӘБЛӘРДӘ КАДР ҺАЗЫРЛЫҒЫНЫН БӘ'ЗИ ХҮСУСИЈЈӘТЛӘРИ

Өзәл али мәктәбләрдә кадр һазырлығындан данышаркән ән чох мүбаһисәјә сәбәб олан ихтисаслардан бири һүгугшүнаслыг ихтисасыдыр. Һәмин мүхтәлиф елми вә гејри-елми даирәләрдә, бу ихтисас үзрә кадр һазырлајан дөвләт али мәктәбләриндә "бүтүн өзәл университетләр һүгугшүнас һазырлајыр, бу гәдәр һүгугшүнас кимә лазымдыр?" кими фикирләр сөјләнилир. Елә бу фикирләрин нәтиҹәсидир ки, 1999/2000-ҹи тәдрис илиндә бир сыра өзәл университетләрдә һүгугшүнаслыг ихтисасы үзрә кадр һазырлығы дајандырылды. Лакин бу гәрарын нә дәрәҹәдә дүзкүн олдуғу вә нә дәрәҹәдә објективлијә сөјкәндији мүбаһисәли мәсәләдир. Һеч олмазса она көрә ки, елә һәмин тәдрис илиндә али мәктәбләрә әлавә јерләшдирмә вахты һәмин университетләрдән бә'зиләриндә һүгугшүнаслыг ихтисасы үзрә јенидән гәбул апарылды.

Үмумијјәтлә, өзәл университетләрдә ихтисаслардан данышанда ашағыдакы мәсәләләрә диггәт вермәк лазымдыр.

1. Өзәл университетләрдә истәнилән ихтисас үзрә, о ҹүмләдән һүгугшүнаслыг үзрә азсајлы тәләбә гәбулу апарылыр. Мәсәлән, 1998/99-ҹу тәдрис илиндә һүгугшүнас ихтисасы үзрә 10 университетә ҹәми 225 тәләбә (орта һесабла 1 али мәктәбә тәхминән 23 тәләбә), 1999/2000-ҹи тәдрис илиндә исә 6 университетә ҹәми 175 тәләбә (орта һесабла 1 али мәктәбә тәхминән 29 тәләбә) гәбул едилмишдир. ("Абитуријент" журналы, 1998, №3, вә 1999, №5). Мүгајисә үчүн гејд едәк ки, 1999/2000-ҹи тәдрис илиндә БДУ-нун һүгугшүнаслыг ихтисасына 225 (үмумиликдә өзәл университетләрә гәбул олунан тәләбәләрдән чох) тәләбә гәбул едилмишдир.

Инкишаф етмәкдә олан өлкәләрдә өзәл университетләрин инкишафыны әсасландыран шәртләрдән бири дә бу университетләрин, әсасән, кичик өлчүлү олмасыдыр. Бөјүк университетләрдә бир ихтисас үзрә чохсајлы кадр һазырлығы апармагданса, һәмин ихтисас үзрә мүхтәлиф университетләрдә азсајлы кадр һазырланмасы дүнја тәҹрүбәсиндә өзүнү сүбут етмиш һалдыр. Бу бахымдан Азәрбајҹанда өзәл университетләрә бүтүн ихтисаслар үзрә азсајлы тәләбә гәбулу апарылыр. Бу һал просесә бир јарыш характери верир вә сөзсүз ки, кадр һазырлығында кејфијјәтин јүксәлдилмәсинә өз мүсбәт тә'сирини көстәрир.

2. Өзәл университетләрдә бир чох ихтисаслар үзрә тәдрисин инкилис

2. Өзәл университетләрдә бир чох ихтисаслар үзрә тәдрисин инкилис дилиндә апарылмасына сә'ј көстәрилир (Хәзәр Университетиндә тәдрисин тәхминән 70-75%-и инкилис дилиндә апарылыр). Доғрудур, бу мәсәләдә кадрла бағлы хејли чәтинликләр дә мөвчуддур. Лакин Хәзәр Университети, Бакыда Америка Университети, Гәрб Университетиндә јерли кадрларын чидди вә објектив сечими вә ејни заманда харичдән мүәллимләрин дә'вәт олунмасы һесабына бу проблем, демәк олар ки, арадан галдырылмышдыр. "Тәфәккүр", "Одлар јурду", "Азәрбајчан", "Гафгаз" университетләриндә дә бу саһәдә хејли ирәлиләјишләр вардыр.

3. Илк дәфә мәһз өзәл университетләрдә бир сыра јени ихтисаслар үзрә кадр һазырлығына башланмышдыр. Бә'зи лазымсыз ихтисаслар вә ихтисаслар ичиндә лазымсыз фәнләр арадан көтүрүлүр вә јеринә бу күн даһа вачиб олан фәнләр тәдрис олунур.

Беләликлә, өзәл университетләр (бә'зиләри тамамилә, бә'зиләри гисмән) мүхтәлиф ихтисаслар үзрә јүксәк сәвијјәли инкилисдилли кадрларын һазырланмасы кими чох вачиб бир јүкү өз чијинләринә көтүрәрәк Азәрбајчан елминә, чәмијјәтә өз хидмәтләрини көстәрир?